

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.406/1
van 2 december 2025

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende
diverse bepalingen inzake energie en klimaat'

Op 3 november 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 25 november 2025. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Lennart NIJS, auditeur en Sander MEERT, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 2 december 2025.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe om wijzigingen aan te brengen aan diverse besluiten van de Vlaamse Regering met betrekking tot energie en klimaat.

2.1. In het bijzonder worden wijzigingen aangebracht in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 ‘houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne’ (titel II van het VLAREM) (hoofdstuk 2), het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 ‘tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hoofdstuk 3), het Energiebesluit van 19 november 2010 (hoofdstuk 4), het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 ‘tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu’ (hoofdstuk 5), het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 ‘over verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties voor de periode 2021-2030’ (hoofdstuk 6) en het besluit van de Vlaamse Regering van 22 december 2023 ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van het centraal examen voor energiedeskundigen type A, en de versterking van de erkenningsregeling voor energiedeskundigen type A en type D’ (hoofdstuk 7).

2.2. Die wijzigingen hebben betrekking op:

- emissierechten voor broeikasgasemissies en keuring van airco's: artikelen 2 tot 8, 87 en 88 van het ontwerp;
- de E-peilpremie: artikelen 9, 3°, 39, 41, 54, 55 en 78;
- flexibiliteit: artikelen 9, 4° (punt 100°/0/1), 11 en 12;
- de missie en opdrachten van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA): artikelen 10 en 75 tot 77;
- digitale meters: artikelen 13 tot 16;
- het recht op informatie van de netgebruiker: artikel 17;
- energiefraude: artikel 18;
- de sociale openbaredienstverplichtingen: artikelen 19 tot 37;
- het recht op thermische energie tijdens de winterperiode: artikel 38;
- energiescans: artikel 40;
- energieprestatiecertificaten: artikelen 9, 1°, 2°, en 3°, 42, 43 en 62 tot 68;
- de PV-verplichtingen: artikelen 9, 3° en 44 tot 50;
- de call voor projecten inzake groene warmte: artikelen 51 tot 53;
- de renovatieplicht: artikelen 56, 57 en 69 tot 73;
- de erkenningsregeling deskundigen: artikelen 58 tot 60, 79 tot 86 en 89;

- de certificering van aannemers en installateurs op het vlak van hernieuwbare energie: artikelen 9, 4° (ontworpen punt 100°/0) en 61;
- de automatisering van airconditioningsinstallaties: artikel 74;
- de missie en opdrachten van het Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap (VEKA): artikelen 10 en 75 tot 77.

2.3. Het te nemen besluit zal bij gebrek aan specifieke datum van inwerkingtreding voor het hele besluit in werking treden naar gemeen recht op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van een aantal bepalingen ervan die in werking treden op 1 januari 2026 of 1 april 2026 (artikel 90).

RECHTSGROND

3. Luidens de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef wordt voor het ontwerp rechtsgrond gezocht in:

- de artikelen 1 en 4 van de wet van 28 december 1964 ‘betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging’;
- de artikelen 5.2.1, § 1, 5.4.1, 5.6.2, 5.6.3, 5.6.5, 8.2.2, 16.1.1, vierde lid, 16.1.2, 1°, f), 16.3.8, § 2, en 16.4.27 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM);
- de artikelen 1.1.3, 39°, 4.1.8/2, 4.1.16/1, 4.1.17/5, § 1, tweede lid, en § 3, tweede lid, 4.1.20, 4.1.22, 4.1.22/2, 4.1.22/3, 4.1.22/5, 4.1.22/13, 4.3.2, 4/1.1.6, 5.1.2, 6.1.2, 6.2.2, 7.1.11/1, 7.5.1, 7.7.2, 7.7.3, 8.2.1, 8.2.3, 8.3.1, 8.3.1/1, 8.3.3, 8.4.1, 10.1.1, 10.1.2, 10.1.4, 10.1.5, 11.1.1, 11.1/1.2, 11.2.1, 11.2/2.1 en 13.1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
- de artikelen III.1 en III.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

3.1. De gemachtigde bezorgde de hiernavolgende rechtsgrondentabel:

Artikel	WIJZIGING VAN	DECRETALE RECHTSGROND
1	Nvt	nvt
2	Art. 4.10.1.2, §4 Titel II Vlarem	Art. 8.2.2 DABM
3	Art. 5.16.3.3, §3, 4° Titel II Vlarem	Art. 1 en 4 wet van 28/12/1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging en art. 5.2.1, §1, en artikel 5.4.1 DABM
4	Bijlage 5.16.8 Titel II Vlarem	Art. 1 en 4 wet van 28/12/1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging en art. 5.2.1, §1, en artikel 5.4.1 DABM
5	Art. 2, 22° Milieuhandhavingsbesluit	Art. 16.1.1, vierde lid DABM
6	Art. 21, 28° Milieuhandhavingsbesluit	Art. 16.1.1, vierde lid DABM
7	Art. 27, 1° Milieuhandhavingsbesluit	Art. 16.1.1, vierde lid DABM
8	Bijlage XXIII Milieuhandhavingsbesluit	Art. 16.4.27 DABM
9	Art. 1.1.1, §2, 51° en 52° Energiebesluit	Art. 11.2.1, juncto art. 4.1.17/5, 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 Energiedecreet

9	Art. 1.1.2, §2, 100°/0 Energiebesluit (nieuwe definitie ‘thuisbatterij’ + definitie toegang weigeren)	Art. 10.1.5 Energiedecreet
10	Artikel 2.1.2 Energiebesluit	artikel III.1 en III.1 Bestuursdecreet
11	Art. 3.1.34/1, eerste lid, 2° Energiebesluit	Art. 4.1.17/5, §1, tweede lid Energiedecreet
12	Art. 3.1.34/3 Energiebesluit	Art. 4.1.17/5, §3, tweede lid Energiedecreet
13	Art. 3.1.45, §2 Energiebesluit	Art. 4.1.22/3, vierde lid Energiedecreet
14	Artikel 3.1.52 Energiebesluit	Art. 4.1.22/2, derde en vierde lid Energiedecreet
15	Artikel 3.1.56 Energiebesluit	Art. 4.1.22/2, vierde lid Energiedecreet
16	Artikel 3.1.57 Energiebesluit	Art. 4.1.8/2, vierde lid en 4.1.22/5, derde lid Energiedecreet
17	Artikel 3.1.58 Energiebesluit	Art. 4.1.22/13, derde lid Energiedecreet
18	Artikel 4.1.1, §1 Energiebesluit	Art. 5.1.2, eerste lid juncto 6.1.2, §1, eerste lid, 3° Energiedecreet
19	artikel 5.3.1 Energiebesluit	Art. 4.1.22, 4.3.2 en 6.1.2 Energiedecreet
20	Artikel 5.3.6/1 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
21	artikel 5.3.6/2 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
22	artikel 5.3.6/3 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
23	artikel 5.3.6/4 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
24	Artikel 5.3.6/5 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
25	artikel 5.3.12, §3, tweede lid Energiebesluit	Art. 4.1.22 Energiedecreet
26	artikel 5.3.13 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
27	artikel 5.4.1 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
28	artikel 5.4.4 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
29	artikel 5.4.6 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
30	artikel 5.4.7 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
31	artikel 5.4.8 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
32	artikel 5.4.9 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
33	artikel 5.4.10 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
34	artikel 5.4.13 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
35	Artikel 5.5.1 Energiebesluit	Art. 4.1.22 juncto Art. 6.1.2 Energiedecreet
36	Artikel 5.5.4, §1, derde lid Energiebesluit	Art. 6.1.2, §1, eerste lid, 2° Energiedecreet
37	artikel 5.5.9 Energiebesluit	Art. 4.1.22 en art. 6.1.2 Energiedecreet
38	artikel 5/1.4.4 Energiebesluit	Art. 4/1.1.1 en 6.2.2. Energiedecreet
39	Art. 6.4.1/3 Energiebesluit	Art. 7.5.1 Energiedecreet
40	artikel 6.4.1/8 Energiebesluit	Art. 7.5.1, 8.2.1, 8.4.1, 8.7.1 Energiedecreet
41	Art. 6.4.1/11 Energiebesluit	Art. 7.5.1 Energiedecreet
42	Art. 6.5.5 Energiebesluit	Art. 7.7.2 Energiedecreet
43	Art. 6.5.10 Energiebesluit	Art. 7.7.2 Energiedecreet
44	Art. 6.7.1 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
45	Art. 6.7.3 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
46	Art. 6.7.4 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet

47	Art. 6.7.5 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
48	Art. 6.7.8 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
49	Art. 6.7.9 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
50	Art. 6.7.10 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
51	Artikel 7.4.1, § 1 Energiebesluit.	Art. 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 Energiedecreet
52	Artikel 7.4.3, §2 Energiebesluit	Art. 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 Energiedecreet
53	Art. 7.4.4, §5 Energiebesluit	Art. 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 Energiedecreet
54	Art. 7.9.2, §2, twaalfde lid Energiebesluit	Art. 9.1.1 Energiedecreet
55	Art. 7.9.2/0/16, vierde lid Energiebesluit	Art. 9.1.1 Energiedecreet
56	Art. 7.15.2 Energiebesluit	Art. 8.2.3 Energiedecreet
57	Art. 7.15.5 Energiebesluit	Art. 8.2.3 Energiedecreet
58	Art. 8.1.1/3 Energiebesluit	Art. 10.1.1 Energiedecreet Art. 10.1.4 Energiedecreet
59	Art. 8.1.3 Energiebesluit	Art.10.1.1 Energiedecreet
60	Art. 8.3.2 Energiebesluit	Art.10.1.1 Energiedecreet
61	Art. 8.5.1 Energiebesluit	Art. 10.1.5 Energiedecreet
62	Art. 9.2.1 Energiebesluit	Art. 1.1.3, 39° juncto artikel 10.1.2 Energiedecreet
63	Art. 9.2.3 Energiebesluit	Art. 11.2.1 Energiedecreet
64	Art. 9.2.5 Energiebesluit	Art. 11.2.1 Energiedecreet
65	Art. 9.2.5/1 Energiebesluit	Art. 1.1.3, 39° juncto artikel 10.1.2 Energiedecreet
66	Art. 9.2.6 Energiebesluit	Art. 1.1.3, 39° juncto artikel 10.1.2 Energiedecreet
67	Art. 9.2.7/0 Energiebesluit	Art. 11.2.1 Energiedecreet
68	Art. 9.2.8 Energiebesluit	Art. 11.2.1 Energiedecreet
69	Art. 9.3.1 Energiebesluit	Art. 11.2/2.1 Energiedecreet
70	Art. 9.3.2 Energiebesluit	Art. 11.2/2.1 Energiedecreet
71	Art. 9.3.4 Energiebesluit	Art. 11.2/2.1 Energiedecreet
72	Art. 9.3.5 Energiebesluit	Art. 11.2/2.1 Energiedecreet
73	Art. 9.3.7 Energiebesluit	Art. 11.2/2.1 Energiedecreet
74	Art. 9/2.1.1 Energiebesluit	Art. 11.1/1.2 Energiedecreet
75	Art. 10.1.1 Energiebesluit	Art. 7.7.3 Energiedecreet
76	Art. 11.1.1 Energiebesluit	Art. 10.1.4 Energiedecreet
77	Art. 11.1.4 Energiebesluit	Art. 13.1.1 Energiedecreet
78	Bijlage V Energiebesluit	Art. 11.1.1 Energiedecreet
79	Art. 6, 1°, f), VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
80	Art. 6, 4°, f, VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
81	Art. 13/1, 3°, VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
82	Art. 24/1 VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
83	Art. 39/1 VLAREL	Art. 5.6.5 DABM
84	Art. 43/4 VLAREL	Art. 5.6.5 DABM
85	Art. 103/1, 7° VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
86	Bijlage 13 VLAREL	Art. 5.6.2 en 5.6.3 DABM
87	Art. 6 VER-besluit	Art. 8.2.2 DABM
88	Art. 70 VER-besluit	Art. 8.2.2 DABM
89	Artikel 6.4.1/3	Slotbepalingen

90		Slotbepalingen
91		Slotbepalingen

3.2. Dat overzicht kan worden bijgevalen, onder voorbehoud van de onderstaande nuanceringen, reserves en aanvullingen.

3.2.1. Artikel 8.2.1, § 2, van het DABM stelt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt voor de broeikasgasvergunning en de regels voor de bewaking en de rapportering van de emissies, voor de verificatie van die rapporten en voor de inlevering van emissierechten.

Overeenkomstig artikel 8.2.2, 1° tot 3°, van het DABM bepaalt de Vlaamse Regering, in overeenstemming met richtlijn 2003/87/EG,¹ de totale hoeveelheid emissierechten die per handelsperiode aan broeikasgasinstallaties worden toegekend, de wijze waarop die emissierechten worden toegewezen, alsook de nadere regels voor de toewijzing, de aanvraag van een toewijzing, verlening, stopzetting en opschorting van de verlening, de geldigheid en de annulering van emissierechten.

Artikel 2 van het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 8.2.2 van het DABM.

De artikelen 87 en 88 van het ontwerp, waarvoor in de rechtsgrondentabel enkel naar artikel 8.2.2 van het DABM wordt verwezen, vinden echter tevens rechtsgrond in artikel 8.2.1, § 2, van het DABM. Artikel 8.2.1, § 2, van het DABM stelt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt voor de broeikasgasvergunning en de regels voor de bewaking en de rapportering van de emissies, voor de verificatie van die rapporten en voor de inlevering van emissierechten.

De rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef dient te worden aangevuld met een verwijzing naar artikel 8.2.1, § 2, van het DABM.

3.2.2. Artikel 7.7.3, § 1, van het Energiedecreet machtigt de Vlaamse Regering onder andere om natuurlijke personen of rechtspersonen die eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouw zijn, te verplichten op een deel of het geheel van de dakoppervlakte fotonvoltaïsche zonnepanelen te installeren, en de nadere modaliteiten met betrekking tot het te installeren vermogen, de technische vereisten en de randvoorwaarden met betrekking tot de termijn waarbinnen de plaatsing gebeurt te bepalen (artikel 7.7.3, § 1, eerste lid, van het Energiedecreet), de voorwaarden te bepalen waaronder fotonvoltaïsche zonnepanelen niet in dienst genomen op de dakoppervlakte, andere vormen van hernieuwbare energie of participatie in een hernieuwbare-energieproject ook in aanmerking worden genomen voor het voldoen aan deze verplichting (artikel 7.7.3, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet), en de uitzonderingen of uitstel mogelijkheden in geval van sloop of vervangen van (een deel van) het dak vast te stellen (artikel 7.7.3, § 1, vijfde lid, van het Energiedecreet). Om tegemoet te komen aan de kritiek in advies 77.570/1, waarbij de afdeling Wetgeving vaststelde dat artikel 7.7.3 van het Energiedecreet geen machtiging aan de Vlaamse Regering bevatte om bijkomende uitstel mogelijkheden te

¹ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 ‘tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad’.

bepalen,² heeft de decreetgever artikel 7.7.3, § 1, zesde lid, van het Energiedecreet gewijzigd met een uitdrukkelijke machtiging in die zin.³

3.2.2.1. De artikelen 44 tot 50 van het ontwerp vinden hierin in beginsel rechtsgrond.

In het hogervermelde advies 77.570/1 merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving evenwel bijkomend op dat het voorkomt “dat de artikelen in kwestie bovendien in het kader van de verantwoording van de reden van het uitstel de verwerking van persoonsgegevens met zich mee kan brengen (zoals persoonsgegevens van contractpartijen of personen vermeld in het faillissementsvonnis), buiten de gevallen waarin is voorzien in artikel 12.5.1 van het Energiedecreet. Van de gelegenheid wordt dan best ook gebruik gemaakt om te voorzien in een kader voor de verwerking van persoonsgegevens dat aan de vereisten van artikel 22 van de Grondwet voldoet.”⁴ Aan die opmerking werd bij het decreet van 13 juni 2025 geen gevolg gegeven.

Ook de artikelen 47 en 50 van het om advies voorgelegde ontwerp voorzien in de verwerking van persoonsgegevens, die met name vervat kunnen zijn in onder meer authentieke akten, de aangifte van faillissement, respectievelijk het verzoekschrift tot opening van de gerechtelijke reorganisatie en het vonnis ter zake.⁵

Voor bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens betreffen en die bijgevolg een inmenging in het recht op privéleven impliceren, moet, gelet op het in artikel 22 van de Grondwet vervatte legaliteitsbeginsel, een uitdrukkelijke rechtsgrond bestaan, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de verzameling en de verwerking van de daarin omschreven persoonsgegevens nader te regelen en waarbij de essentiële elementen van de regeling worden bepaald.⁶ Bij gebrek aan dergelijke wettelijke rechtsgrond, kunnen de artikelen 47 en 50 van het ontwerp in hun huidige vorm geen doorgang vinden, voor zover ze de verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengen.

3.2.2.2. Blijkens de rechtsgrondentabel wordt ook voor artikel 75 van het ontwerp, dat artikel 10.1.1, § 4/1, van het Energiebesluit wijzigt, rechtsgrond gezocht in artikel 7.7.3 van het Energiedecreet. Dit artikel vindt evenwel rechtsgrond in artikel 12.2.1 van het Energiedecreet, luidens hetwelk de Vlaamse Regering verplichtingen kan opleggen aan, onder andere, de in artikel 10.1.1, § 4/1, van het Energiebesluit vermelde beheerders, om het VEKA accurate, volledige en consistente mededeling te doen van noodzakelijke gegevens voor het opmaken van het

---

² Adv.RvS 77.570/1 van 4 april 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 2 mei 2025 ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de wijziging van de PV-verplichting voor grote afnemers en de vastlegging van een maximale bandingfactor voor nieuwe projecten met betrekking tot windenergie met een startdatum vanaf 1 januari 2026’, opmerkingen 3.1.1 en 3.1.2.

³ Artikel 6 van het decreet van 13 juni 2025 ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de invoering van een forfaitaire vergoedingsregeling voor geblokkeerde toegangspunten en de uitstelmogelijkheden voor de PV-verplichting betreft’, *Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 296/1, 9.

⁴ Adv.RvS 77.570/1 van 4 april 2025, *l.c.*, opmerking 3.1.2 (voetnoot 4).

⁵ Zie artikel XX.41, § 2, 7°, van het Wetboek van economisch recht (m.b.t. het verzoekschrift tot openen van een procedure van gerechtelijke reorganisatie) en artikel XX.103, eerste lid, 4°, 5°, 6°, 7°, van het Wetboek van economisch recht.

⁶ GwH 26 juni 2008, nr. 95/2008, B.42.

energierapport en voor de onderbouwing van het Vlaamse beleid inzake rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en klimaatverandering en voor het sociale energiebeleid, en de eisen inzake accuraatheid, volledigheid en consistentie vast te stellen. Artikel 12.2.1 van het Energiedecreet dient nog te worden opgenomen in de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef.

3.2.3. De artikelen 51 tot 53 van het ontwerp vinden niet enkel rechtsgrond in de artikelen 8.2.1, 8.3.1 en 8.4.1 van het Energiedecreet, doch ook in artikel 8.7.1, eerste lid, van het Energiedecreet, op grond waarvan de Vlaamse Regering de hoogte van de tegemoetkoming en de in aanmerking komende kosten, vermeld in titel VIII van het Energiedecreet, en de nadere regels voor de aanvraag, de beoordeling van de aanvragen en het toekennen van de tegemoetkomingen kan bepalen. Van artikel 8.7.1, eerste lid, van het Energiedecreet moet dan ook eveneens melding worden gemaakt in de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef.⁷

3.2.4. Voor artikel 10 van het ontwerp, dat de missie van het VEKA omschrijft, kan op algemene wijze rechtsgrond worden gevonden in artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Naar luid van die bepaling beschikt iedere gemeenschaps- of gewestregering over een eigen administratie, eigen instellingen en eigen personeel. Op grond van die bepaling kan de Vlaamse Regering haar eigen diensten organiseren. Daarnaast kan rechtsgrond worden gevonden in artikelen III.1, tweede lid, en III.2, eerste en tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Op grond van die bepalingen kunnen onder meer intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, zoals het VEKA, worden opgericht binnen elk beleidsdomein, waaraan taken van beleidsuitvoering en beleidsondersteuning kunnen worden toevertrouwd. Bijgevolg moet artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 worden ingevoegd aan het begin van het overzicht van de rechtsgronden in de aanhef.

3.2.5. Een aantal van de nieuwe definities die worden ingevoegd bij artikel 9 geven aanleiding tot rechtsgrondopmerkingen.

3.2.5.1. Artikel 9, 1° en 2°, van het ontwerp vervangt in artikel 1.1.1, § 2, 51° en 52°, van het Energiebesluit de definitie van respectievelijk “inspectieprotocol niet-residentieel” en “inspectieprotocol residentieel”, termen die nu al worden gebruikt in het Energiebesluit. Artikel 1.1.1, § 2, 53°, van het Energiebesluit definieert “inspectieprotocol” als “inspectieprotocol residentieel of inspectieprotocol niet-residentieel”.

Vermits het begrip “inspectieprotocol” wordt gebruikt in de artikelen 8.1.1, tweede lid, 8.1.1/2, zevende lid, en 11.2.3 van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 1° en 2°, van het ontwerp rechtsgrond aan de voor die bepalingen rechtsgrondbiedende artikelen 10.1.2 en 10.1.4 van het Energiedecreet.

---

⁷ In de rechtsgrondentabel wordt artikel 8.7.1 van het Energiedecreet tevens terecht aangehaald als rechtsgrond voor artikel 40 van het ontwerp.

Vermits het begrip “inspectieprotocol niet-residentieel” wordt gebruikt in de artikelen 8.1.2, § 1, tweede lid, en 9.2.6, § 3, tweede lid, van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 1°, van het ontwerp ook rechtsgrond aan de voor die bepalingen rechtsgrondbiedende artikelen 10.1.1 en 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet.⁸

Vermits het begrip “inspectieprotocol residentieel” wordt gebruikt in de artikelen 8.1.2, § 1, eerste lid, 9.2.1, § 4, tweede lid, 9.2.5/1, § 4, tweede lid, en 9.2.7/1, § 3, eerste lid, van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 2°, van het ontwerp ook rechtsgrond aan de voor die bepalingen rechtsgrondbiedende artikelen 10.1.1 en 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet.

3.2.5.2. Artikel 9, 3°, van het ontwerp beperkt de bestaande definitie van “site” in artikel 1.1.1, § 2, 94°, van het Energiebesluit tot het toepassingsgebied van titel VI, hoofdstuk I tot en met II/1, van het Energiebesluit.

Vermits het begrip “site” in de voormelde hoofdstukken wordt gebruikt in de artikelen 6.1.9, § 1, eerste lid, 6.1.13, § 1, 6.2.9, § 1, eerste en vierde lid, 6.2.10, § 5, eerste en vijfde lid, 6.2/1.2, derde lid, en 6.2/1.4, derde lid, van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 3°, van het ontwerp rechtsgrond aan de voor die bepalingen rechtsgrondbiedende artikelen 7.1.3, tweede lid, en 7.1.4/1, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet. Bijgevolg moeten de artikelen 7.1.3, tweede lid, en 7.1.4/1, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet nog worden toegevoegd aan de rechtsgronden vermeld in de aanhef.

3.2.5.3. Artikel 9, 4°, van het ontwerp voegt in artikel 1.1.1, § 2, van het Energiebesluit een punt 100°/0/1 in, waarin de zinsnede “toegang weigeren tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld” wordt gedefinieerd.

Vermits die zinsnede wordt gebruikt in artikel 3.1.34/1, derde lid, van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 4°, van het ontwerp rechtsgrond aan het voor die bepaling rechtsgrondbiedende artikel 4.1.17/5, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet.

Vermits die zinsnede ook wordt gebruikt in de artikelen 7.16.1, § 2, 6°, en 7.16.2, § 2, 6°, van het Energiebesluit, ontleent artikel 9, 4°, van het ontwerp ook rechtsgrond aan de voor die bepalingen rechtsgrondbiedende artikelen 8.2.1, 3°, 8.3.1, 3°, en 8.4.1, 3°, van het Energiedecreet.

3.2.6. Artikel 12 van het ontwerp strekt tot vervanging van artikel 3.1.34/3, eerste lid, van het Energiebesluit over de kostenreflectieve en transparante compensatie bij de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit.

---

⁸ Thans is er onder het rolnummer 78.405/1 een adviesaanvraag hangende over een voorontwerp van decreet “houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat”, waarvan artikel 34 voorziet in de vervanging van artikel 11.2.1, § 1, vierde lid, van het Energiedecreet door wat volgt:

“De Vlaamse Regering kan ook nadere regels vastleggen voor de labeling van gebouwen, gebouweenheden of groepen van gebouwen en gebouweenheden. De Vlaamse Regering kan daarbij bepalen dat gebouwen, gebouweenheden of groepen van gebouwen of gebouweenheden een minimaal energieprestatielabel behalen. De Vlaamse Regering kan daarbij een onderscheid maken naar type van gebouw of gebouweenheid.”

Voor artikel 12 van het ontwerp wordt rechtsgrond gezocht in artikel 4.1.17/5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet. Die bepaling machtigt de Vlaamse Regering om de berekeningswijzen voor de kostenreflectieve en transparante compensatie, vermeld in het eerste lid te bepalen. Het eerste lid van dat die bepaling bepaalt in dat verband dat “[i]n geval van gereserveerde technische flexibiliteit [...] de netgebruiker en de gebruiker die op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aangesloten zijn, ten behoeve van de netbeheerder een kostenreflectieve en transparante compensatie [ontvangen].”

Het ontworpen artikel 3.1.34/3, 2°, van het Energiebesluit vermeldt als element voor de berekening van de compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit “een compensatie voor de gemoduleerde energie die enkel negatief kan zijn wanneer de onbalansimpact van de modulatie wordt geneutraliseerd in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke”.

Gevraagd of deze bepaling inhoudt dat de compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit als dusdanig negatief kan zijn, antwoordde de gemachtigde:

“Met de bepaling waarnaar verwezen wordt is het inderdaad de bedoeling dat de ‘expliciete’ compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit als dusdanig negatief kan zijn. Belangrijk is om hier te benadrukken dat het gaat om een mogelijkheid, afhankelijk van de modulatie in kwestie en enkel wanneer de onbalansimpact van de modulatie in kwestie geneutraliseerd wordt in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke (hierna de BRP). Deze BRP neutralisatie in combinatie met behoud van verworven inkomsten uit de transactie zonder dat deze fysiek geleverd moet worden door de netgebruiker, kan op zich namelijk al aanzien worden als een ‘impliciete’ positieve compensatie waardoor de totale compensatie (expliciet + impliciet) steeds positief zal zijn. De ‘expliciete’ compensatie zal enkel negatief zijn in het geval dat de onbalansimpact van de modulatie geneutraliseerd wordt in de perimeter van de BRP en indien de som van de elementen opgesomd in artikel 3.1.34/3, 2°, van het Energiebesluit negatief is (dit is het geval wanneer de vermeden exploitatiekosten door de netgebruiker groter zijn dan de som van de resterende elementen in punt 2°). Wanneer de onbalansimpact van de modulatie niet geneutraliseerd wordt in de perimeter van de BRP zal de compensatie nooit negatief zijn. In dit geval, wanneer de vermeden exploitatiekosten door de netgebruiker groter zijn dan de som van de resterende elementen voor de berekening van de compensatie in punt 2°, zal dit resulteren in een compensatie van 0 euro voor de netgebruiker.

We illustreren de situatie van een ‘expliciete’ negatieve compensatie graag met een voorbeeld: Het iCAROS redispatch congestieproduct is door de Vlaamse Nutsregulator goedgekeurd als een product dat binnen het wettelijke kader in het Vlaamse Gewest valt onder de noemer van gereserveerde technische flexibiliteit. Stel dat op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zich een situatie voordoet waardoor er teveel productie is in een bepaalde zone van het net. Veronderstel dat dit congestieprobleem kan opgelost worden door een neerwaartse redispatch activatie op een gascentrale in de gecongesteerde zone en een opwaartse redispatch activatie van een gaseenheid in congestie-vrije zone. Indien we de neerwaartse redispatch activatie ten opzichte van een bepaald programma (‘schedule’) van de gaseenheid in detail bekijken, dan zijn er drie financiële gevolgen:

- 1) Behoud van reeds verworven inkomsten voor de gascentrale in kwestie door verkoop van de energie op bijvoorbeeld de day-ahead of forward markten; en
- 2) een neutralisatie van de onbalansimpact, waardoor voor de gascentrale in kwestie de verplichting tot levering vervalt en waardoor de BRP beschermd wordt tegen mogelijke aanrekening van het onbalanstarief. De opbrengsten die de gascentrale reeds had onderhandeld in de energiemarkten zoals de day-ahead markt of de forward markt blijven

echter onaangetast (zie punt 1), waardoor de neutralisatie van de onbalansimpact in combinatie met behoud van verworven inkomsten dus effectief gezien kan worden als een vorm van positieve compensatie; en

3) een terugbetaling van de eventueel uitgespaarde exploitatiekosten, zoals brandstof- en CO₂-kosten, omdat er geen/minder elektriciteit geproduceerd moet worden. Dit betreft de negatieve compensatie in kwestie en betreft een betaling van de (programma-agent van de) gascentrale, de netgebruiker, aan de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Maar gegeven dat deze eenheid de opbrengsten mag behouden die zij hebben verworven in de day-ahead of forward markt is de totale som voor de neerwaarts gemoduleerde gascentrale positief. Bovendien dient deze negatieve compensatie (gedeeltelijk) om de opwaartse compensatie van de gasseenheid in de congestie-vrije zone partieel te vergoeden.

Uiteindelijk betekent dit dat er in feite geen impact is van de modulatie op de gascentrale, want zonder modulatie zou de gascentrale ook de opbrengsten uit de markten ontvangen, maar operationele kosten maken om elektriciteit te produceren. We menen dan ook dat het logisch en nodig is om in voorkomend geval zoals geïllustreerd in dit voorbeeld een negatieve ‘expliciete’ compensatie op te nemen om tot een globale kosten-reflectieve vergoeding te komen zoals vooropgesteld in het ontworpen artikel 12 van het voorontwerp van besluit en om te vermijden dat deze gascentrale extra winsten maakt dankzij de modulatie. De terugbetaling door deze gascentrale dient dan om de kosten voor de maatschappij te beperken door deze integraal te gebruiken voor (een deel van) de compensatie van de opwaarts gemoduleerde gasseenheid. Hierdoor wordt vermeden dat er een dubbele compensatie betaald moet worden, langs de ene kant de kosten die gepaard gaan met de neutralisatie van de onbalansimpact en langs de andere kant een compensatie voor de netgebruiker. Zo worden onnodige extra maatschappelijke kosten vermeden.”

Gevraagd of de betrokken netgebruiker of gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het geval dat de berekende compensatie negatief is, geen vergoeding ontvangt, of daarentegen zelf een vergoeding verschuldigd is en desgevallend aan wie, antwoordde de gemachtigde:

“De netgebruiker zal in het geval dat de ‘expliciete’ compensatie negatief is, dus wanneer de modulatie in kwestie geneutraliseerd wordt in de perimeter van de BRP en de vermeden exploitatiekosten van de netgebruiker groter zijn dan de som van de andere elementen vermeld in artikel 3.1.34/3, 2°, van het Energiebesluit, zelf het deel van zijn vermeden exploitatiekosten die in het negatief gaan verschuldigd zijn aan de betrokken elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De netgebruiker geeft dan een deel van zijn reeds verworven inkomsten (door verkoop van de energie op bijvoorbeeld de day-ahead of forward markten) af aan de betrokken netbeheerder. Zoals hierboven besproken betekent dit dat er in feite geen impact is van de modulatie op de netgebruiker. Ook zonder de modulatie zou de netgebruiker de opbrengsten uit de markten ontvangen, maar operationele kosten maken om elektriciteit te produceren. De neutralisatie van de onbalansimpact en de reeds verworven inkomsten van de netgebruiker kunnen gezien worden als de ‘impliciete’ compensatie. De totale compensatie (expliciet + impliciet) zal dus niet negatief zijn.”

Uit de antwoorden van de gemachtigde blijkt dat de ontworpen regeling inhoudt dat de netgebruiker of gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een vergoeding verschuldigd is aan de netbeheerder in de gevallen waarin de onbalansimpact van de modulatie wordt geneutraliseerd in de perimeter van de balanceringsverantwoordelijke en de som van de elementen opgesomd in het ontworpen artikel 3.1.34/3, 2°, van het Energiebesluit negatief

is, omdat de vermeden exploitatiekosten van de netgebruiker groter zijn dan de som van de andere elementen vermeld in die bepaling.

Gevraagd hoe de ontworpen regeling in die mate nog kan worden ingepast in de machtiging in artikel 4.1.17/5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet, antwoordde de gemachtigde:

“Artikel 4.1.17/5, §3, van het Energiedecreet bepaalt dat in geval van gereserveerde technische flexibiliteit de netgebruiker ten behoeve van de elektriciteitsdistributienetbeheerders of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een kostenreflectieve en transparante compensatie ontvangen. De wijzigingen aan het ontworpen artikel 12 van het voorontwerp van besluit doet hier geen afbreuk aan. Het feit dat de ‘expliciete’ compensatie negatief kan zijn is slechts een mogelijkheid die zich enkel en alleen voordoet indien de onbalansimpact van de modulatie in kwestie geneutraliseerd wordt in de perimetercorrectie van de BRP en afhankelijk van de situatie van de netgebruiker. De netgebruiker zal nog steeds een vergoeding ontvangen voor zijn effectief geleden kosten. Indien de geleden kosten van de netgebruiker ten gevolge van de modulatie echter niet opwegen tegen de vermeden exploitatiekosten en reeds verworven inkomsten voor de netgebruiker ten gevolge van de modulatie, zou een ‘expliciete’ compensatie die positief is een dubbele vergoeding inhouden, wat de maatschappelijke kosten zou verhogen (zie uiteenzetting hierboven).”

Er kan niet worden ingestemd met de zienswijze van de gemachtigde. Artikel 4.1.17/5, § 3, eerste lid, van het Energiedecreet schrijft weliswaar voor dat de compensatie voor gereserveerde technische flexibiliteit kostenreflectief dient te zijn, maar bepaalt ook uitdrukkelijk dat de netgebruiker en de gebruiker die op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit aangesloten zijn die compensatie *ontvangen* ten behoeve (lees: ten laste) van de netbeheerder.⁹

De machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 4.1.17/5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet om de berekeningswijzen voor de compensatie, vermeld in het eerste lid, te bepalen, kan dan ook geen rechtsgrond bieden voor de ontworpen regeling in zoverre die inhoudt dat de netgebruiker of gebruiker aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een vergoeding verschuldigd is aan de netbeheerder. Het gebruik van het werkwoord “ontvangen” in die bepaling sluit elke andere lezing uit waardoor de netgebruiker of de gebruiker die op het plaatselijk

---

⁹ Deze bepaling geeft uitvoering aan onder meer artikel 13, lid 7, van verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 ‘betreffende de interne markt voor elektriciteit’, dat luidt:

“Wanneer niet-marktgebaseerde redispatching wordt gebruikt, wordt dit onderworpen aan financiële vergoeding door de systeembeheerder die om redispatching verzoekt aan de beheerder van de productie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie waarvoor redispatching plaatsvindt, behalve in het geval producenten die een aansluitovereenkomst hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd. Dergelijke financiële vergoeding is ten minste gelijk aan het hoogste van de volgende elementen of een combinatie ervan indien het toepassen van uitsluitend het hoogste zou leiden tot een ongerechtvaardigd lage of een ongerechtvaardigd hoge vergoeding:

- a) aanvullende exploitatiekosten als gevolg van redispatching, zoals aanvullende brandstofkosten in het geval van opwaartse redispatching, of back-up-warmtevoorziening in het geval van neerwaartse redispatching van elektriciteitsproductie-installaties die hoogrenderende warmtekrachtkoppeling gebruiken;
- b) de netto-inkomsten van de verkoop van elektriciteit op de day-aheadmarkt die de elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie zou hebben geproduceerd zonder het verzoek om redispatching; wanneer financiële ondersteuning wordt verleend aan elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallaties op basis van het geproduceerde of verbruikte elektriciteitsvolume, wordt de financiële ondersteuning die zou zijn ontvangen zonder het verzoek om redispatching beschouwd als onderdeel van de netto-inkomsten.”

vervoernet van elektriciteit aangesloten is zelf een bijdrage zou moeten betalen aan de netbeheerder.

Bijgevolg moet artikel 12 uit het ontwerp worden weggelaten. In dat geval is er ook geen reden meer om artikel 4.1.17/5, § 1, van het Energiedecreet nog als rechtsgrond te vermelden in de rubriek ‘Rechtsgronden’ van de aanhef.

3.2.7. De gemachtigde bevestigde dat artikel 6.1.2 van het Energiedecreet geen rechtsgrond biedt voor de artikelen 19 tot en met 24 en 27 tot en met 34 van het ontwerp. Artikel 4.1.22 van het Energiedecreet volstaat als rechtsgrond voor die bepalingen, onder verduidelijking van wat volgt.

3.2.7.1. Artikel 19 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 4.1.22, *eerste lid*, 2° en 4°, van het Energiedecreet. Verder ontleent die bepaling geen rechtsgrond aan artikel 4.3.2 van het Energiedecreet, aangezien het ontworpen artikel 5.3.1, § 5, van het Energiebesluit geen betrekking heeft op het opleggen van openbaredienstverplichtingen aan leveranciers.

3.2.7.2. Artikel 25 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 4.1.22, *eerste lid*, 4°, van het Energiedecreet.

3.2.7.3. Artikel 26 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan de artikelen 4.1.22, *eerste lid*, 3°, en 6.1.2, § 1, *eerste lid*, 7°, van het Energiedecreet.

3.2.7.4. De artikelen 27 en 28 van het ontwerp ontleenen meer precies rechtsgrond aan artikel 4.1.22, *eerste lid*, 2° en 4°, van het Energiedecreet.

3.2.7.5. Artikel 34 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 4.1.22, *eerste lid*, 4°, van het Energiedecreet.

3.2.8. In weerwil van de rechtsgrondentabel ontleent artikel 35 van het ontwerp geen rechtsgrond aan artikel 4.1.22 van het Energiedecreet, aangezien het gewijzigde artikel 5.5.1, §§ 2 en 3, van het Energiebesluit geen openbaredienstverplichtingen regelt die betrekking hebben op de in artikel 4.1.22, *eerste lid*, vermelde aspecten, maar aan het eveneens in de aanhef vermelde artikel 4.1.20 van het Energiedecreet. Daarnaast ontleent artikel 35 van het ontwerp meer precies ook rechtsgrond aan artikel 6.1.2, § 1, *eerste lid*, 4°, van het Energiedecreet.

3.2.9. Voor artikel 37 van het ontwerp wordt mede rechtsgrond gezocht in artikel 4.1.22 van het Energiedecreet. De gemachtigde gaf hierbij de volgende toelichting:

“Artikel 4.1.22, *eerste lid*, 4° Energiedecreet biedt rechtsgrond voor het opleggen door de Vlaamse Regering van openbaredienstverplichtingen aan de netbeheerder met betrekking tot ‘maatregelen van sociale aard, zoals de plaatsing en de exploitatie van budgetmeters voor elektriciteit, budgetmeters voor aardgas en van stroombegrenzers’. Die opsomming is enuntiatief. Artikel 5.5.9 van het Energiebesluit stelt dat de distributienetbeheerder, als alternatief voor een fysieke afsluiting ter plaatse, de toevoer van elektriciteit of aardgas voor toegangspunten met een budgetmeter, alleen vanop afstand kan afsluiten via een oplaadblokkade in de gevallen, vermeld in artikel 6.1.2, § 1, *eerste lid*, 2° tot en met 8°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit is zo een sociale openbaredienstverplichting. Inmiddels zijn de budgetmeters oude stijl vervangen door en

geïncorporeerd in de digitale meter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie. Conform artikel 3.1.52, §1, Energiebesluit dienden bestaande actieve budgetmeters immers te worden vervangen door digitale meters, waardoor de verwijzing naar budgetmeters achterhaald is.”

Artikel 37 van het ontwerp ontleent derhalve meer precies rechtsgrond aan artikel 4.1.22, *eerste lid*, 4°, van het Energiedecreet.

Bijkomend ontleent die bepaling rechtsgrond aan artikel 6.1.2 van het Energiedecreet in zijn geheel beschouwd, in combinatie met de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering, bedoeld in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.¹⁰ Aangezien die bepaling in de aanhef ontbreekt, moet ook artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de aanhef worden toegevoegd.

3.2.10. Artikel 38 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 6.2.2, § 1, *derde lid*, van het Energiedecreet. Er dient niet bijkomend een beroep te worden gedaan op artikel 4/1.1.1 van het Energiedecreet, vermits die bepaling slechts op algemene wijze bepaalt welke taken het beheer van een warmte- of koudenet omvat en de Vlaamse Regering machtigt om die verder te preciseren en concretiseren. Aangezien die bepaling ook niet voor andere bepalingen van het ontwerp dienstig is als rechtsgrond moet artikel 4/1.1.1 van het Energiedecreet uit de opsomming van de rechtsgronden worden weggelaten.

3.2.11. De artikelen 42 en 43 van het ontwerp ontleenen meer precies rechtsgrond aan artikel 7.7.2, § 2 en § 6, van het Energiedecreet. Ook voor de artikelen 56 en 57 van het ontwerp kan de rechtsgrond meer precies worden bepaald als artikel 8.2.3, § 1 en § 2, van het Energiedecreet.

3.2.12. Voor de artikelen 62, 65 en 66 van het ontwerp wordt rechtsgrond gezocht in artikel 1.1.3, 39°, van het Energiedecreet in samenlezing met artikel 10.1.2 van het Energiedecreet. De gemachtigde lichtte dit als volgt toe:

“Artikel 1.1.3, 39° definieert het begrip ‘energiedeskundige’ als de natuurlijke persoon of rechtspersoon die het energieprestatiecertificaat opstelt of energieadvies verstrekt. Deze definitie is relevant omdat de bepalingen in het wijzigingsbesluit betrekking hebben op taken en verplichtingen van energiedeskundigen, zoals het geven van energieadvies.

Artikel 10.1.2 van het Energiedecreet verleent de Vlaamse Regering de bevoegdheid om kwaliteitseisen vast te stellen voor energiedeskundigen. De maatregelen in de artikelen 62, 65 en 66 beogen net die kwaliteitsverbetering. Het verplicht overdragen van het projectdossier bij de opmaak van een EPC en het verstrekken van energieadvies dragen bij tot een correcter en vollediger EPC. Dit verhoogt niet alleen de kwaliteit van het huidige EPC, maar ook van toekomstige EPC's, doordat eigenaars door de overdracht van het

---

¹⁰ Vgl. adv.RvS 51.896/1/V van 23 augustus 2012 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbare dienstverplichtingen en de energiescans, en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen en van het Energiebesluit van 19 november 2010’, opmerking 3.3.

projectdossier meer info hebben over hun huidig EPC en dit projectdossier daarnaast ook als basis kan dienen voor de opmaak van toekomstige EPC's.

Daarnaast stimuleren deze verplichtingen energiedeskundigen om hun dossiers volledig en transparant samen te stellen en worden energiedeskundigen ook aangespoord om hun professionele competenties voortdurend te ontwikkelen en te voldoen aan strengere kwaliteitsnormen.

Door de adviesfunctie van de energiedeskundige zijn eigenaars daarnaast beter geïnformeerd over de energetische toestand van hun gebouw en de stappen naar een energiezuiniger gebouw. Het geven van dit advies sluit bovendien aan bij het doel van het EPC, namelijk eigenaars inzicht geven in de energieprestaties van hun gebouwen en een overzicht geven van de mogelijke energiebesparende maatregelen. Aangezien deze taken behoren tot de kernactiviteiten van een energiedeskundige zoals omschreven in artikel 1.1.3, 39°, en artikel 10.1.2 expliciet de mogelijkheid biedt om kwaliteitseisen op te leggen, vormen deze bepalingen samen een rechtsgrond voor de voorgestelde wijzigingen.”

De zienswijze van de gemachtigde is niet overtuigend.

3.2.12.1. Vermits de artikelen 62, 65 en 66, 2°, van het ontwerp ertoe strekken de energiedeskundige te verplichten om het geheel van informatie dat hij heeft gebruikt voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat, te overhandigen aan de aanvrager ervan, kunnen die bepalingen moeilijk worden ingepast in de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 10.1.2 van het Energiedecreet om de voor energiedeskundigen geldende kwaliteitseisen vast te leggen.¹¹ Een meer zekere rechtsgrond wordt daarentegen geboden door artikel 11.2.2, § 3, van het Energiedecreet, dat de Vlaamse Regering machtigt om aan de instrumenterende ambtenaar en derden verplichtingen op te leggen in het kader van de uitvoering van de verplichtingen, vermeld in de §§ 1, 2 en 2/1 en in artikel 11.2.1.

Aangezien een verwijzing naar artikel 11.2.2, § 1, van het Energiedecreet ontbreekt in de aanhef, moet die bepaling nog aan de opsomming van de rechtsgronden worden toegevoegd.¹²

3.2.12.2. Vermits met artikel 66, 1°, van het ontwerp wordt beoogd dat de energiedeskundige zijn advies om te voldoen aan de eerstvolgende labeleis in het energieprestatiecertificaat opneemt, wordt hiervoor rechtsgrond geboden door artikel 11.2.1, § 1, derde lid, van het Energiedecreet, dat de Vlaamse Regering machtigt om de verdere inhoud en vorm van het energieprestatiecertificaat te bepalen, waarbij het tweede lid van dat artikel erin voorziet dat in het energieprestatiecertificaat ook aanbevelingen worden opgenomen voor de kostenefficiënte verbetering van de energieprestatie van het gebouw.

3.2.13. Artikel 63 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet en ontleent bijkomend rechtsgrond aan artikel 11.2.2, § 1, van het Energiedecreet.

3.2.14. Het bij artikel 64 van het ontwerp ontworpen artikel 9.2.5, tweede lid, van het Energiebesluit bepaalt dat “[i]n afwijking van artikel 9.2.3, § 1, eerste lid, artikel 9.2.3/1, § 1, eerste lid, en artikel 9.2.4, eerste lid, [...] de eigenaar van een residentiële gebouweenheid die al

¹¹ Zie daarover ook de bespreking van de artikelen 9 en 66 van het ontwerp, opmerkingen 5 en 9.1.

¹² Die bepaling is ook relevant voor de artikelen 63, 64 en 68 van het ontwerp, zie opmerkingen 3.2.13, 3.2.14 en 3.2.16.

over een geldig energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen beschikt, dat slaat op de hele residentiële gebouweenheid, het energieprestatiecertificaat [kan] gebruiken om te voldoen aan de verplichtingen, vermeld in artikel 9.2.3, § 1, tweede en derde lid, § 2 en § 3, artikel 9.2.3/1, § 1, tweede en derde lid, § 2 en § 3, en artikel 9.2.4, tweede en derde lid, op voorwaarde dat er zich op de eigen site minstens een eenheid met niet-residentiële bestemming bevindt.”¹³

Voor de bij artikel 64 van het ontwerp beoogde regeling wordt meer precies rechtsgrond geboden door artikel 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet en bijkomend door artikel 11.2.2 van het Energiedecreet.

3.2.15. Voor de bij artikel 67 van het ontwerp beoogde regeling over de omvang van de energieprestatiecertificatenverplichting wanneer er zich een wooneenheid bevindt op een niet-residentiële site¹⁴ wordt meer precies rechtsgrond geboden door artikel 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet.

3.2.16. Artikel 68 van het ontwerp ontleent meer precies rechtsgrond aan artikel 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet en ontleent bijkomend rechtsgrond aan artikel 11.2.2, § 1, van het Energiedecreet.

3.2.17. De artikelen 69 tot en met 73 van het ontwerp ontleen meer precies rechtsgrond aan artikel 11.2/2.1, § 1, *eerste lid*, van het Energiedecreet.¹⁵

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. De rubriek ‘Rechtsgronden’ in de aanhef dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen hierboven werd opgemerkt over de rechtsgrond.

Ten eerste moet in een nieuw eerste streepje worden verwezen naar de artikelen 20 en 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Ten tweede moet de verwijzing naar het DABM worden aangevuld met een verwijzing naar artikel 8.2.1, § 2, van het DABM.

---

¹³ Zie over de draagwijdte van die bepaling ook de bespreking van artikel 64 van het ontwerp, opmerking 8.1.

¹⁴ Zie over de draagwijdte van die bepaling ook de bespreking van artikel 67 van het ontwerp, opmerking 10.

¹⁵ Tegelijk met de adviesaanvraag over dit ontwerp, werd onder het rolnummer 78.405/1 een adviesaanvraag ingediend over een voorontwerp van decreet ‘houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat’, waarvan artikel 35 voorziet in de wijziging van artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet, en dit met ingang van een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum (artikel 73, derde lid). De ontworpen wijziging voorziet onder meer erin dat de in artikel 11.2/2.1 van het Energiedecreet bedoelde minimale eisen inzake renovatie niet langer worden gekoppeld aan de notariële overdracht in volle eigendom, maar aan de verkoop, ruil of schenking in volle eigendom van gebouwen en gebouweenheden.

In de opsomming van de rechtsgrondbiedende bepalingen van het Energiedecreet moeten, ten derde, de artikelen 7.1.3, tweede lid, 7.1.4/1, § 1, tweede lid, 8.7.1, eerste lid, 11.2.2, § 1, en 12.2.1 worden toegevoegd. Artikel 4/1.1.1 van het Energiedecreet moet worden weggelaten. Datzelfde geldt ook voor de verwijzing naar artikel 4.1.14/5, § 1, van het Energiedecreet, als ten gevolge van opmerking 3.2.6 van dit advies artikel 12 van het ontwerp wordt achterwege gelaten.

Ten slotte kunnen de overige rechtsgrondbepalingen verder worden gespecificeerd in overeenstemming met wat bij de bespreking van de rechtsgrond is uiteengezet.

Artikel 9

5. De artikelen 62, 65 en 66, 2°, van het ontwerp voorzien in de mogelijkheid voor de minister om de met de opmaak van het energieprestatiecertificaat belaste energiedeskundige te verplichten om het projectdossier te overhandigen aan de aanvrager en te bepalen op welke wijze dat moet gebeuren.

In de voormelde bepalingen van het ontwerp wordt telkens “het projectdossier, zoals beschreven in het inspectieprotocol” vermeld. In de respectievelijke definities van “inspectieprotocol niet-residentieel” en “inspectieprotocol residentieel” in het ontworpen artikel 1.1.1, § 2, 51° en 52°, van het Energiebesluit wordt het begrip “projectdossier” echter niet vermeld. Gevraagd om verduidelijking, antwoordde de gemachtigde:

“Het projectdossier is het geheel van informatie dat de energiedeskundige gebruikt heeft om het EPC op te maken. Het kan gaan om plannen, technische fiches, eigen berekeningen, foto's,... Momenteel moet de energiedeskundige dit projectdossier zelf bijhouden. Bij een controle kan het VEKA dit opvragen, om te controleren of de energiedeskundige het EPC heeft opgemaakt op basis van correcte invoergegevens. Met het huidige voorstel zal de energiedeskundige dit dossier samen met het EPC aan de opdrachtgever moeten bezorgen.

De inhoud van het projectdossier wordt voor residentiële gebouwen bepaald in het Inspectieprotocol en voor niet-residentiële gebouwen in het Inspectie- en meetprotocol. Beide protocollen zijn vastgelegd in het ministerieel besluit van 28 december 2018, houdende algemene bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving, energieprestatiecertificaten, certificering van aannemers en installateurs, en de renovatieverplichting.

De term projectdossier komt niet voor in het Energiebesluit. Indien de Raad van oordeel is dat deze term moet worden opgenomen in het Energiebesluit, kan dit gebeuren door toevoeging aan de definitie van het ‘inspectieprotocol residentieel en niet-residentieel’, zoals gewijzigd in artikel 9, 1° en 2° van het voorliggende besluit.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat wordt beoogd dat het inspectieprotocol niet-residentieel en het inspectieprotocol residentieel een beschrijving omvat van het geheel van informatie dat de energiedeskundige dient te gebruiken voor de opmaak van het energieprestatiecertificaat, waarbij dat geheel het projectdossier vormt. Die bedoeling blijkt onvoldoende duidelijk uit de definities van “inspectieprotocol niet-residentieel” en “inspectieprotocol residentieel” in het ontworpen artikel 1.1.1, § 2, 51° en 52°, van het Energiebesluit, zodat het ontwerp op dit punt nog moet worden aangepast.

Artikel 14

6. Artikel 14, 5°, van het ontwerp vervangt in artikel 3.1.52, § 1, vijfde lid, van het Energiebesluit de zinsnede “, bijkomende installaties,” door de zinsnede “of bijkomende installaties met datum van indienstname vanaf 1 januari 2021,”. Na die vervanging zal die bepaling luiden:

“Bij aanmelding van nieuwe decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA of bijkomende installaties met datum van indienstname vanaf 1 januari 2021, of een uitbreiding van bestaande installaties vanaf 1 oktober 2021 worden de digitale meters geplaatst binnen de negentig dagen na de aanmelding van de nieuwe installatie, bijkomende installatie of uitbreiding van de bestaande installatie, behoudens ingeval naast de plaatsing van de digitale meter een aanpassing aan de aansluiting noodzakelijk blijkt of een wijziging of aanpassing van de meterlocatie dient te gebeuren. In die laatste gevallen worden de digitale meters geplaatst binnen de honderdtachtig dagen. (...)”

De gemachtigde verschaft hierover de volgende toelichting:

“Een groep burgers met een uitsluitend nachtmeter en zonnepanelen aangemeld tussen 21 juni 2019 en 31 december 2020 kregen verkeerdelijk een uitnodiging tot plaatsing van digitale meters. Die uitnodiging kaderde in de plaatsing van digitale meters bij alle prosumenten in het jaar 2025. Klanten met een actieve uitsluitend nachtmeter kunnen de plaatsing van een digitale meter uitstellen evenwel tot 1/1/2028 zoals bepaald in het zevende lid van artikel 3.1.52 van het Energiebesluit. Dat geldt evenwel niet als men onder het toepassingsgebied valt van het tweede tot en met vijfde lid. Dat toepassingsgebied, en in het bijzonder wat onder ‘nieuwe of bijkomende installatie’ moeten worden beschouwd wordt verduidelijkt.

De nota aan de Vlaamse Regering bij het wijzigingsbesluit dd. 12/02/2021 die het huidige vijfde lid van dit artikel wijzigde stelde: ‘De verplichte plaatsing van een digitale meter binnen de negentig dagen na de aanmelding van een PV-installatie, als bedoeld in artikel 3.1.52, is enkel bedoeld in geval het gaat om PV-installaties met ingebruiknamedatum vanaf 1 januari 2021.’ Pro memorie, vanaf 1/1/2021 genoten nieuwe en bijkomende installaties van de PV-premie ter ondersteuning van die investering.

Met de huidige toevoeging wordt deze datum ook in de eigenlijke tekst van het Energiebesluit opgenomen voor nieuwe en bijkomende installaties om alle verwarring hierover te vermijden. Hierdoor is het duidelijk dat klanten met een actieve uitsluitend nachtmeter en een PV-installatie van voor 1/1/2021 (en onder andere nog geen vijftien jaar oud zijn) nog verder uitstel genieten tot 1/1/2028.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat de stellers van het ontwerp beogen dat de regeling in artikel 3.1.52, § 1, zevende lid, van het Energiebesluit, ook geldt voor netgebruikers met nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020. Die bepaling voorziet er sinds 7 juni 2021 in dat bij netgebruikers met een extra meetinrichting voor de registratie van het verbruik aan uitsluitend nachttarief de bestaande meetinrichtingen pas vanaf 1 januari 2028 worden vervangen door digitale meters, tenzij de vervanging technisch noodzakelijk is of na toestemming van de netgebruiker.¹⁶

---

¹⁶ Die regeling werd met ingang van 7 juni 2021 ingevoerd bij artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2021 ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en van het besluit van de Vlaamse

Die regeling geldt “[m]et behoud van de toepassing van het tweede tot en met vijfde lid” zodat het uitstel van de plaatsing van de digitale meter thans niet van toepassing is op netgebruikers met een extra meetinrichting voor de registratie van het verbruik aan uitsluitend nachttarief die nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020 aanmelden vanaf 21 juni 2019.¹⁷⁻¹⁸

Er dient te worden vastgesteld dat het door de stellers van het ontwerp beoogde doel niet wordt bereikt. De ontworpen regeling heeft immers geen gevolgen voor netgebruikers met een extra meetinrichting voor de registratie van het verbruik aan uitsluitend nachttarief die nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020 reeds hebben aangemeld vanaf 21 juni 2019 of nog zullen aanmelden vóór de inwerkingtreding van het ontworpen artikel 14, 5°. De ontworpen regeling leidt immers ertoe dat het in artikel 3.1.52, § 1, zevende lid, van het Energiebesluit bepaalde uitstel enkel bijkomend van toepassing wordt gemaakt op netgebruikers met een extra meetinrichting voor de registratie van het verbruik aan uitsluitend nachttarief die nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020 aanmelden vanaf de inwerkingtreding van het ontworpen artikel 14, 5°.¹⁹

De ontworpen regeling dient op dit punt derhalve aan een bijkomend onderzoek te worden onderworpen.

Artikel 43

7. Het ontworpen artikel 6.5.10, derde lid, van het Energiebesluit vermeldt “de energieaudit, vermeld in paragraaf 1”. Gevraagd of dit een vergissing is, aangezien die bepaling geen paragrafen heeft, antwoordde de gemachtigde:

“Dit betreft inderdaad een vergissing, bedoeld wordt ‘vermeld in het eerste lid’.”

Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning’.

¹⁷ Dat is de datum van inwerkingtreding van artikel 38 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ‘tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de uitrol van digitale meters’, dat artikel 3.1.52 invoegde in het Energiebesluit.

¹⁸ Uit het antwoord van de gemachtigde kan evenwel worden afgeleid dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders klaarblijkelijk pas in 2025 de plaatsing van digitale meters hebben opgestart bij netgebruikers met een extra meetinrichting voor de registratie van het verbruik aan uitsluitend nachttarief die nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020 hebben aangemeld vanaf 21 juni 2019 tot en met 31 december 2020.

¹⁹ Daarbij rijst overigens de vraag of er na de inwerkingtreding van het ontworpen artikel 14, 5°, nog nieuwe en bijkomende installaties met een datum van indienstname tot en met 31 december 2020 zullen worden aangemeld. Overeenkomstig artikel 8.2 van het reglement van 1 januari 2020 ‘betreffende de aansluitingen op het distributienet laagspanning Un < 1 kV voor afname en injectie van elektrische energie’ dient de netgebruiker immers binnen de dertig kalenderdagen na indienstname van de installatie de distributienetbeheerder op de hoogte te brengen van de installatie.

Dit reglement is te raadplegen via de volgende weblink: <https://www.fluvius.be/sites/fluvius/files/2020-02/aansluitingsreglement-elektriciteit-laagspanning.pdf>.

Het ontworpen artikel 6.5.10, derde lid, van het Energiebesluit strekt ertoe om “[g]ebouweenheden die, conform de verplichting vermeld in titel IX, hoofdstuk II, afdeling II, beschikken over een geldig energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen” uit te sluiten van de verplichting om te worden opgenomen in de energieaudit onderneming waarover de exploitant dient te beschikken. Het voorstel van de gemachtigde houdt in dat die uitzondering enkel zou gelden voor de in artikel 6.5.10, eerste lid, van het Energiebesluit bepaalde exploitanten en vestigingen.

Het komt de Raad van State voor dat ook de niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen vermeld in artikel 6.5.10, tweede lid, van het Energiebesluit zich in een gelijkaardige situatie bevinden als de ondernemingen wat betreft de vereiste omvang van de energieaudit ondernemingen, zodat in de ontworpen bepaling wellicht zowel naar het eerste als naar het tweede lid van artikel 6.5.10 van het Energiebesluit moet worden verwezen.

Indien het de bedoeling is dat deze uitzondering niet eveneens geldt voor de in artikel 6.5.10, tweede lid, van het Energiebesluit bepaalde exploitanten en vestigingen, dienen de stellers van het ontwerp dit te kunnen verantwoorden in het licht van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel.

Artikel 64

8.1. Gevraagd om te verduidelijken of en wanneer een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen en een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen betrekking kan hebben op een residentiële gebouweenheid, antwoordde de gemachtigde:

“Wanneer er zich wooneenheden op dezelfde site bevinden als een niet-residentiële eenheid, kunnen deze ook aan hun EPC-plicht voldoen met een EPC NR. Het doel van deze uitzondering is een administratieve vereenvoudiging voor combinaties van niet-residentiële en residentiële eenheden in één gebouw of site te realiseren. Dit zal bijvoorbeeld voorkomen op sites met een gemengd gebruik zoals bij assistentiewoningen in een woonzorgcentrum, een hotel met studio’s, een revalidatiecentrum met studio’s... Momenteel zouden deze gebouwen drie aparte EPC’s moeten hebben: een EPC NR voor het niet-residentiële deel, een EPC residentieel voor de studio’s en een EPC gemeenschappelijke delen indien er meer dan twee studio’s zijn. In deze gevallen zou de eigenaar ervoor kunnen kiezen om per eenheid een EPC NR op te stellen, dus ook voor de studio’s, op die manier moet er maar één energiedeskundige gecontacteerd worden en moet er maar met één eis (deze van EPC NR) rekening gehouden worden. De eisen voor het EPC NR worden algemeen als strenger aanzien als deze voor het EPC residentieel, de verwachting is dus dat de eigenaars van standaard appartementen deze uitzondering niet zullen toepassen.”

De gemachtigde gaat er in zijn antwoord aan voorbij dat artikel 9.2.6, § 2, eerste lid, van het Energiebesluit, dat ongewijzigd blijft, bepaalt dat “[h]et energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen [...] betrekking heeft op één niet-residentiële gebouweenheid” en dat artikel 9.2.7/1, § 2, eerste lid, van het Energiebesluit bepaalt dat “[h]et energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen [...] betrekking heeft op één kleine niet-residentiële eenheid.” Artikel 1.1.3, § 2, 35°/2, van het Energiebesluit omschrijft “energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen” verder als “het certificaat waarin het resultaat is vermeld van de berekening van de totale energie-efficiëntie van een bestaand kleine niet-residentiële eenheid, uitgedrukt in een

of meer numerieke indicatoren” en artikel 1.1.3, § 2, 36°, van het Energiebesluit omschrijft “energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen” als “het certificaat waarin het resultaat is vermeld van de bepaling van de totale energie-efficiëntie van een bestaand niet-residentiële gebouw of een bestaande niet-residentiële eenheid, uitgedrukt in een of meer numerieke indicatoren”.

De stellers van het ontwerp beogen in essentie dat de eigenaar van een site waarop zich, naast minstens één niet-residentiële gebouweenheid, ook een residentiële gebouweenheid bevindt, ervoor kan kiezen om niet enkel voor de niet-residentiële gebouweenheid of -eenheden een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen te laten opmaken, maar ook voor de residentiële gebouweenheid, waarbij het energieprestatiecertificaat voor die residentiële gebouweenheid dan ook dient te worden opgemaakt overeenkomstig de eisen die gelden voor het energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen.

Die beoogde strekking blijkt echter niet uit het ontworpen artikel 9.2.5, tweede lid, van het Energiebesluit, zodat het ontwerp op dit punt nog dient te worden aangepast, waarbij ook rekening moet worden gehouden met hetgeen hierboven werd opgemerkt over de artikelen 1.1.3, § 2, 35°/2 en 36°, 9.2.6, § 2, eerste lid, en 9.2.7/1, § 2, eerste lid, van het Energiebesluit.²⁰

8.2. Het ontworpen artikel 9.2.5, tweede lid, van het Energiebesluit voorziet enkel voor de eigenaar van een residentiële gebouweenheid in de mogelijkheid om een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen te gebruiken om te voldoen aan de verplichtingen, vermeld in de artikelen 9.2.3, § 1, tweede en derde lid, §§ 2 en 3, 9.2.3/1, § 1, tweede en derde lid, §§ 2 en 3, en 9.2.4, tweede en derde lid, van het Energiebesluit.

De verplichtingen die in de voormelde bepalingen van het Energiebesluit zijn bepaald, rusten echter niet enkel op de eigenaar, maar ook op de houder van een zakelijk recht. De stellers van het ontwerp dienen zich ervan te vergewissen dat het verschil in behandeling dat het ontworpen artikel 9.2.5, tweede lid, van het Energiebesluit aldus instelt, kan worden verantwoord in het licht van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel.

Verder houdt de formulering van het ontworpen artikel 9.2.5, tweede lid, van het Energiebesluit geen rekening ermee dat de verplichtingen die zijn bepaald in de voormelde bepalingen van het Energiebesluit ten dele rusten op de instrumenterende ambtenaar.

Bijgevolg moeten de stellers van het ontwerp het personele toepassingsgebied van de ontworpen bepaling heroverwegen.

---

²⁰ Met dien verstande dat artikel 1.1.1, 92°/1/0/1, van het Energiedecreet een “niet-residentiële gebouw” omschrijft als “een gebouw met een niet-residentiële hoofdbestemming”, zodat het niet valt uit te sluiten dat een niet-residentiële gebouw een residentiële gebouweenheid omvat. De bestaande definitie van “energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen” in artikel 1.1.3, § 2, 36°, van het Energiebesluit sluit bijgevolg niet uit dat een dergelijk energieprestatiecertificaat ook betrekking kan hebben op een residentiële gebouweenheid.

Artikel 66

9.1. Artikel 66, 1°, van het ontwerp voorziet in de verplichting voor de energiedeskundige, als het berekende energielabel aantoont dat de gebouweenheid niet zal voldoen aan de eerstvolgende labeleis, om aan de aanvrager van het energieprestatiecertificaat advies te geven over hoe de aanvrager aan die labeleis kan voldoen.

Gevraagd op welke wijze de energiedeskundige dit advies dient te geven en of dit dient te worden vermeld op het energieprestatiecertificaat, antwoordde de gemachtigde:

“Dit advies moet ingevoerd worden in het daartoe voorziene veld binnen de webapplicatie waarin het energieprestatiecertificaat wordt opgemaakt. Het ingevoerde advies wordt integraal overgenomen op het energieprestatiecertificaat, zodat het deel uitmaakt van het officiële EPC.”

Dit dient nog te worden verduidelijkt in de tekst van het ontworpen artikel 9.2.6, § 3, derde lid, van het Energiebesluit.

9.2. Het ontworpen artikel 9.2.6, § 3, derde lid, van het Energiebesluit bepaalt dat in het advies wordt uitgelegd hoe de aanvrager van het energieprestatiecertificaat kan voldoen aan “de eerstvolgende labeleis”. Gevraagd wat daarmee precies wordt bedoeld, antwoordde de gemachtigde:

“Op dit moment geldt voor grote niet-residentiële gebouweenheden uitsluitend een EPC-verplichting. Vanaf 2030 (en vanaf 2028 voor publieke gebouwen met uitzondering van onderwijsinstellingen) moeten deze gebouwen eveneens voldoen aan een minimumlabel. In eerste instantie betreft dit label E. De Vlaamse Regering heeft de langetermijndoelstelling voor niet-residentiële gebouwen vertaald naar een koolstofneutraal gebouwenpark, wat overeenkomt met label A. Het valt dus te verwachten dat de Vlaamse Regering het vereiste label geleidelijk zal aanscherpen tot label A in 2050 (2045). Indien een EPC wordt opgemaakt in 2027, geldt als eerstvolgende labeleis label E; voor EPC's opgesteld in 2031 is dit label D.”

Het is raadzaam om in het ontworpen artikel 9.2.6, § 3, derde lid, van het Energiebesluit te verwijzen naar de bepalingen waarin de bedoelde eerstvolgende labeleis is geregeld, zijnde de artikelen 9.2.6/3 en 9.2.7/3 van het Energiebesluit.

Artikel 67

10. Het ontworpen artikel 9.2.7/0 van het Energiebesluit bepaalt dat “[a]ls de eigenaar over een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen beschikt, conform artikel 9.2.5, tweede lid, [...] voor de gebouwen en gebouweenheden de verplichtingen [gelden] als vermeld in artikel 9.2.6/3 en artikel 9.2.7/3.”

De gemachtigde gaf de volgende toelichting over die ontworpen bepaling:

“Het ontworpen artikel 9.2.7/0 van het Energiebesluit verwijst naar het ontworpen artikel 9.2.5 dat voorziet in de mogelijkheid om in het geval er zich wooneenheden op dezelfde site bevinden als een niet-residentiële eenheid, de residentiële eenheid aan zijn EPC-verplichting kan voldoen door het opmaken van een EPC NR.

Indien er gekozen wordt voor de opmaak van een EPC NR voor een residentieel gebouw, wordt bijgevolg de werkwijze voor de opmaak van het EPC NR gevolgd en zijn deze artikels overeenkomstig van toepassing. Om verwarring over de geldende eisen te vermijden, werd expliciet opgenomen dat wanneer een EPC NR opgemaakt wordt, ook de eisen voor NR-gebouwen van toepassing zijn. Dit om te vermijden dat er aan cherry-picking gedaan wordt.”

De stellers van het ontwerp beogen derhalve dat, indien de eigenaar van een site waarop zich minstens één niet-residentiële gebouweenheid en een residentiële gebouweenheid bevinden, ervoor kiest om ook voor de residentiële gebouweenheid een energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen te laten opmaken, ook die residentiële gebouweenheid onderworpen is aan de in de artikelen 9.2.6/3 en 9.2.7/3 van het Energiebesluit bepaalde verplichting voor respectievelijk grote en kleine niet-residentiële gebouweenheden om te beschikken over een geldig energieprestatiecertificaat waaruit blijkt dat het daarin bepaalde minimale label behaald is.

Die beoogde strekking blijkt echter niet duidelijk uit het ontworpen artikel 9.2.7/0 van het Energiebesluit, zodat het ontwerp op dit punt nog dient te worden geëxpliciteerd.

Artikel 78

11. De gemachtigde deelde mee dat de verwijzing naar “Error! Reference source not found” onder het tweede streepje van het ontworpen nieuwe lid van punt 10.6 van bijlage V (artikel 78, 2°, van het ontwerp) dient te worden gecorrigeerd naar “paragraaf 10.2.3”.

Bovendien verdient het ook aanbeveling om het leestekengebruik in de ontworpen bepaling consistent te maken.

Artikel 85

12. Artikel 103/1, eerste lid, van het VLAREL bevat een overgangsmaatregel, waardoor de persoon die voldoet aan de in dit lid opgesomde voorwaarden tot uiterlijk 1 januari 2016 wordt beschouwd als een erkende airco-energieskundige.

Daargelaten de praktische implicaties van het wijzigen van de voorwaarde onder punt 7°, met name het hebben van minstens drie jaar aantoonbare ervaring in onderhoud en afregelaspecten van airconditioningsystemen met een nominaal koelvermogen van meer dan 12 kW naar 70 kW,²¹ dient te worden vastgesteld dat dergelijke verstrenging van de voorwaarde onder punt 7°, die uitwerking heeft voor het verleden, problematisch is. Daarenboven creëert deze wijziging een dissonantie met artikel 15, lid 1, van richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 ‘betreffende de energieprestatie van gebouwen’, zoals van toepassing voor 1 januari 2016,²² luidens dewelke de lidstaten de nodige maatregelen nemen voor het instellen van een regelmatige keuring van de toegankelijke delen van airconditioningsystemen met een nominaal vermogen van minimaal 12 kW.

Bijgevolg moet de voorgenomen wijziging achterwege worden gelaten. Veeleer lijkt er, gelet op het afgelopen temporele toepassingsgebied van artikel 103/1 van het VLAREL aanleiding te zijn om die obsolete bepaling volledig op te heffen.

Artikel 90

13. In het tweede lid dient de verwijzing naar het onbestaande “artikel 787” te worden gecorrigeerd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC

---

²¹ Zo kan bijvoorbeeld de vraag worden gesteld naar de geldigheid van keuringsverslagen die overeenkomstig artikel 5.16.3.3, § 3, 4°, van titel II van het VLAREM worden opgesteld door een erkende airco-energiesdeskundige, die voor 1 januari 2016 zijn opgesteld door een persoon die aan de voorwaarde van het huidige punt 7° voldoet, maar niet aan de voorwaarde van het ontworpen punt 7°.

²² Overeenkomstig artikel 28, lid 1, van richtlijn 2010/31/EU diende artikel 15 ervan uiterlijk op 9 juli 2012 te zijn omgezet.